SURINAAMSCH WEEKBLAD.

1861. **Zondag 1 September** **No. 35.**

PARAMARIBO, den 31 Augustus 1861.

De Stoomboot *Sumter*, kommandant Semmes, van de Zuidelijke geconfedereerde Amerikaansche Staten, heeft gisteren namiddag onze reede verlaten en heeft bij pl. *Resolutie* het anker laten vallen. Naar wij vernemen hebben twee man der equipage van deze bodem zich heimelijk uit de voeten gemaakt, en is aan boord eene som van ƒ 2500 ontvreemd.— Heden morgen bevond zich alhier nog een officier ter hunner opsporing. De *Sumter* is heden namiddag naar zee gegaan.

Heden middag is door de policie, weder eene groote hoeveelheid Suiker en Likker, afkomstig uit eene pont van pl. *Resolutie*, aangehouden.

Onlangs werd op eene algemeene vergadering der deelhebbers in de *Maatschappij tot zoutwinning op het eiland St. Martin* het jaarlijksche verslag uitgebragt van directeuren over het eerste administratie jaar ulto. December ll. eindigende.

Het maatschappelijk kapitaal was, volgens de statuten gesteld op 1 millioen gulden, waarvan ƒ 650 | m. in aandeelen aan de originele consessionarissen zijn afgegeven tegen het overdragen van de Zoutmeren, de gebouwen en verder aanwezige inventaris, aan de Maatschappij in vollen eigendom. Er bleef dus te realiseren over in aandeelen van ƒ 250, ƒ 100 en ƒ 50 een bedrag van ƒ 350 | m. Door de politieke omstandigheden als anderzins is het echter niet gelukt, voor meer dan ƒ 113 | m. aan aandeelen te plaatsen. Volgens de statuten was het op aandeelen te negotieeren kapitaal bestemd om de kosten te bestrijden van de werken, die aangelegd zouden worden tot meerdere verzekering eener bestendige zoutwinning, die tot dusverre aan de wisselvalligheden der natuur en der jaargetijden was blootgesteld. Eer nog die kunstwerken in geregelde behandeling waren genomen, ontstond evenwel, geheel buiten verwachting, door aanhoudende sterke droogte eene aanzienlijke zoutvorming: zoo als zich in de laatste 9 jaren niet had voorgedaan, en die van het hoogste belang was om in te zamelen. Daarbij openbaarde zich echter tegenstand, zoowel bij de bevolking als bij het plaatselijk bestuur, zoodat niet alleen de beschikbare middelen, die eigenlijk voor het aanleggen der kunstwerken bestemd waren voor een zeer groot deel moesten besteed worden aan werkloonen tot zoutinzameling, maar was men gedrongen die loonen buitengewoon hoog te betalen, en bovendien nog de vereischte materialen en de plaatsen tot berging van het zout tot hooge prijzen te huren. Van de genegocieërde gelden, zoowel als van het renteloos voorschot, dat het koloniaal bestuur had toegezegd, bleef er dan ook te weinig over om de kunstwerken zoo spoedig en volledig te voltooijen als de direktie wel gewenscht had, en des niettegenstaande zijn die werken reeds veel verder gevorderd, dan bij de vorming der Maatschappij was toegezegd, zoodat er alle waarschijnlijkheid bestaat; dat die aan het einde van het jaar 1861 zullen voltooid zijn, terwijl men bij het ontwerp meende daarvoor ten minste 8 jaren te zullen noodig hebben.

Door de onverwachte gunstige zoutvorming, is het gelukt eene hoeveelheid van 274 235 vaten zout in te zamelen, doch zijn daarvan tot ulto. December niet meer dan 71,184 vaten verkocht, welk beperkt debiet ten deele is toe te schrijven aan de weinige bekendheid dat de maatschappij reeds zulk eene inzameling had gedaan, en ten deele, dat door dezelfde natuurverschijnselen ook op andere plaatsen van zoutwinning de oogst evenzeer overvloedig is geweest. Het verkochte zout heeft een netto bedrag opgeleverd van ƒ 31,981.90, welke gelden weder zijn besteed moeten worden tot voortzetting der kunstwerken, die van primo Januarij tot de geheele voltooijing nog een bedrag zullen vorderen van omstreeks ƒ 75 | m., waarvoor het kapitaal wel voorhanden is in den aanwezigen voorraad zout: zijnde 203.051 vaten, die naar eene lage schatting eene waarde hebben van ruim ƒ 89,000 maar ware het toch wenschelijk, dat men nu reeds over meer kapitaal kon beschikken, om de kunstwerken met meer kracht voort te zetten, dewijl het van het hoogste belang is, dat die hoe eerder zoo beter voltooid wierden, als de zekerste waarborg voor eene bestendige zoutwinning. Het blijkt duidelijk, dat de toestand der maatschappij, niettegenstaande alle tegenwerking en het zoo zeer te betreuren verlies door den dood van den ijverigen en achtenswaardigen direkteur, den heer Perrinon, allergunstigst is, en hoezeer het uitdeelen van een dividend over het eerste administratiejaar, waaronder de maatschappij nogtans maar vier maanden in werking is geweest, eene onmogelijkheid is, dewijl wel de waarde in zout aanwezig, maar nog niet gerealiseerd is, zoo is evenwel het bezit der maatschappij in verbeterden toestand van hare werken en in den aanzienlijken voorraad zout derwijze toegenomen, dat bij het kleiner bedrag van aandeelen, dat uitgegeven is, dan waarop gerekend was (ƒ 763 | m. tegen verwachting ƒ 1 millioen), de uitgegeven aandeelen daardoor reeds 1 | 3 meerder waarde hebben. De direktie zet hare pogingen voort om nog voor ƒ 37 | m. in aandeelen te plaatsen.

Bij afwezigheid door ongesteldheid van den heer mr. J. C. Faber van Riemsdijk, gaf de heer J. F. Broms, namens commissarissen, verslag van hunne handelingen ten aanzien van de vestiging der direktie op St. Martin, het vormen en uitgeven der aandeelen en het in bewaring nemen in de ijzeren brandkast van de aandeelen, die de direkteuren hadden te deponeren tot waarborg van hun trouw beheer, en bevestigden in allen deele het gunstige verslag van de direkteuren. Eene commissie uit de aandeelhouders, op de vergadering tegenwoordig, werd benoemd om met commissarissen de gehoudene administratie, met de overgelegde balans, te vergelijken, welke commissie in de vergadering rapporteerde alles in orde te hebben bevonden, waarop de vergadering direkteuren dechargeerde voor hun beheer over het afgeloopen administratiejaar.

Ofschoon zich voor de Maatschappij weder eene nieuwe beproeving heeft opgedaan, door de verwikkelingen in de Vereenigde Noord Amerikaansche Staten, waarheen het grootste debiet van het artikel is, zoo vleit men zich nogtans, dat aan het zout, dat een zoo onontbeerlijk levensartikel is, het debiet niet zal ontbreken. Het saizoen is dit jaar voor eenen natuurlijken zoutoogst bepaald ongunstig, zoodat op andere plaatsen in die streken weinig of geen oogst te wachten is, ten gevolge waarvan deze Maatschappij haren grooten voorraad zeer voortreffelijk zout allezins verwachten kan tot voordeelige prijzen te zullen kunnen verkoopen, gelijk de prijs dan ook merkelijk reeds rijzende was naar de laatst ontvangen berigten. Wanneer het overige zout naar de geschatte waarde wordt gerealiseerd; waaraan wel niet te twijfelen valt, dan heeft de zoutproductie van vier maanden eene zuivere winst opgeleverd van ruim ƒ 40 mille, en wanneer men dan bedenkt, dat na de voltooijing der kunstwerken op eene bestendige zoutwinning te rekenen is, dan zullen kapitalisten zeker geen bezwaar maken om de beschikbare p. m. ƒ 30 mille in aandeelen te nemen.

"De beraadslaging over de militie-wet— zoo laat de Haagsche Correspondent der *Arnh. Ct.* zich uit — is een ware triomf voor alle nationale slijmgasterij. Zij is buitengewoon langdradig; telkens afgebroken door uitstel van artikelen en amendementen; kleurloos, zonder leven en pit; eene zieltogende en afmattende Julij-vertooning.

"De zucht tot toegeven en de berusting in het optreden van magtelooze en onbekwame gouvernementen heeft tot gevolg het in overweging nemen van gebrekkige en onvolledige wets-voorstellen, die men zich vervolgens beijvert door een bepaald misbruik van het regt van amendement te verbeteren. Is zulk een wetsontwerp aan de orde, dan vormt de vergadering zich — niet tot een geheim comité, maar tot een comité van redactie, met eene soort van supplementairen raad van state. De mannen, die het met gewigtige algemeene belangen, met ruime beginselen zwaar te verantwoorden hebben, ziet men als paddestoelen uit den grond opschieten; ieder wil de eer hebben zijne in den regel onbeduidende en zwijgende houding nu en dan eens af te wisselen met het een of ander amendementje of onder-amendementje. Als *Droogstoppel* voorstelt b. v. de eenige paragraaf van een artikel in drie paragrafen te verdeelen, komt *Slijmering* met een amendement voor den dag, dat de grootsche strekking heeft de derde paragraaf van het aldus bij amendement gewijzigd artikel weg te laten, terwijl *Wawelaar* weder opdaagt met een amendement om integendeel nog een vierde paragraaf aan het artikel te rijgen."

Het grootste boek dat ooit is gedrukt bevindt zich in de keizerlijke bibliotheek te Weenen. Het is getiteld: Het *Pantheon der helden van Engeland.* Elke bladzijde is vier vadem hoog en twee vadem breed. De letters hebben eene hoogte van zes duim. Het boek is met eene stoompers te Londen gedrukt; in plaats van drukinkt heeft men zich daarbij van goudvernis bediend. Slechts honderd exemplaren zijn van dit reusachtige werk getrokken, bestemd voor de aanzienlijkste boekerijen.

Uit Baden-Baden wordt medegedeeld, dat de wedrennen, welke aldaar op den 5den September e. k. zullen aanvangen: buitengewoon luisterrijk zijn. Een der kostbaarste prijzen zal worden gegeven door den koning der Nederlanden en den hertog van Nassau ter waarde van ruim ƒ 10 000; namelijk een zilveren ruiterbeeld, genomen naar het groote standbeeld van prins Willem I, den grondlegger van den Nederlandschen staat, vervaardigd door den graaf de Nieuwerkerke hetwelk te 's Gravenhage wordt gevonden.

Op nieuw is er sprake van de aftreding van vorst Gortschakoff als minister van buitenlandsche zaken van czar Alexander II. Deze staatsman, bekend als ijverig voorstander van het Fransch-Russisch bondgenootschap, zou naar men algemeen beweert, bij de herleving van het "heilig verbond" (Rusland, Oostenrijk en Pruissen) zijne betrekking niet kunnen of willen behouden, en reeds wordt zijn opvolger genoemd. Volgens sommigen zou de heer Balabine den belangrijken post krijgen. Volgens anderen hebben de generaals Labanoff en Gudberg eenige kans om vorst Gortschakoff te vervangen. Wat den eerstgenoemden van dit drietal betreft, hij is, tenzij in de laatste twee jaren zijne gevoelens megten veranderd zijn, vijandig gezind tegen Oostenrijk, ofschoon hij den czar bij het hof van Weenen vertegenwoordigt, en op grond daarvan is het niet te veronderstellen dat de czar hem in de gegeven omstandigheden de portefeuille van buitenlandsche zaken zal opdragen.

Met het oog op de tegenwoordige gebeurtenissen in Hongarije is het niet onbelangrijk in herinnering te brengen het formulier van een eed, vroeger door de keizers van Oostenrijk aan Hongarije gezworen, en welk formulier reeds ten tijde van koning Andreas (in 1222) bestond. Keizerin Maria-Theresia weigerde niet dien eed af te leggen, en eerst door keizer Leopold II werd hij afgeschaft. Het formulier luidde aldus: "*Indien ik of een mijner opvolgers, wanneer het ook zij, op uwe privilegien mogt willen inbreuk maken, dan is het, krachtens deze belofte, aan u en aan uwe nakomelingen veroorloofd u te verdedigen, zonder dat men u daarom als opstandelingen zal kunnen aanmerken.*"

In een schrijven uit New York komt het onderstaande voor:

"Hier, te New-York, bemerkt men verschijnselen welke aanduiden dat de geestdrift voor den oorlog afneemt. De bevolking is nog even vaderlandlievend gestemd als eene maand geleden; maar de stem der rede begint zich te doen hooren, en vele van de Noordelijke dagbladen beginnen te begrijpen dat de vruchten van den oorlog niet zullen opwegen tegen hetgeen hij kost, en durven in dien geest spreken. In de daad, de oorlog kost veel, regtstreeks en zijdelings: terwijl duizenden ingezetenen onder de wapenen staan en hun onderhoud verbazend veel geld kost, hebben de te huis gebleven arbeidslieden dikwerf geen werk noch brood. Indien dit reeds het geval is vóór dat de oorlog eigenlijk aanvangt, wat zal het dan zijn, wanneer hij in vollen ernst wordt gevoerd, en wanneer het gebrek door de winterkoude nog drukkender wordt? Deze gedachten beginnen bij het publiek op te komen, en aangemoedigd door de verschijnselen van reactie, heeft een aantal dagbladschrijvers van democratische denkwijze in eene gisteren hier gehouden vergadering eene verklaring aan het publiek gerigt, die denkbeelden behelst welke zij eene maand geleden niet zouden hebben durven uitspreken.

EEN ONVERDIEND PASKWIL.

Ten gevolge van de nu aan den ganz zijnverknutseling van de zoogenaamde loterijzaal te 's Gravenhage is de toegang tot sommige vertrekken op het Binnenhof tijdelijk versperd. Om daarin te voorzien is o. a. een onaanzienlijk deurtje aan de overzijde van den hoofdingang van het ministerie van Binnenlandsche Zaken nieuw opgeverwd en met dit opschrift versierd:

PROVINCIAAL GEREGTSHOF.

STAATS-LOTERIJ.

Uit de wijze van uitvoering is het meer dan waarschijnlijk dat die woorden niet door een nederlandschen Pasquin maar van regeringswege daar gesteld zijn. Wij meenen daarom protest te moeten aanteekenen tegen die appositie. Het moge soms nog waar zijn dat de kans van het winnen van een procos een dubbeltje op zijn kant is; doch het provinciaal geregtshof in Zuidholland mag toch niet als een staats-loterij beschouwd worden — daartoe is het veel te goed.

(*Nederl. Spectator.*)

DE TENTOONSTELLING VAN NIJVERHEID TE HAARLEM

(*Vervolg*)

Wij bleven in zaal No. 5 alleen staan, — de dames zochten naar voorwerpen, *harer* attentie waardig, nadat ze als ter loops haar oordeel hadden uitgesproken over eene rijke collectie chirurgicale instrumenten, met de woorden: „Het is *ijsselijk* mooi!" — Zeer waar. Maar toch *mooi*, toch om er zich over te verheugen. Ziet die kunst-handen en voeten, die trepanboor, — die exquis vervaardigde lancetten; het is zoo, zij wekken schokkende herinneringen of aandoeningen op. Maar moet de mensch niet juichen over den vooruitgang ook in dit opzigt? — Eeuwen reeds had het staal zijne diensten bewezen bij operatiën, — er ontbrak nog altijd eene stof, overeenkomende in buigzaamheid met de kunstigste, allerkunstige zamenstellingen: het dierlijk ligchaam. De getah pertsjah wordt tot allerlei gebruik ingevoerd, — oogenblikkelijk bemagtigt de chirurgie haar deel van den kostbaren buit. Ziet het, wat zij er mede uitvoerde, tot heil des menschdoms; ziet het hier op de tentoonstelling. Aanschouwt de volmaking van zoo menig instrument, kunstiglijk uit staal gewrocht, met ongeloofelijk geduld volmaakt, — en erkent met mij, dat, waar in de heelkunde zachtheid wreedheid wordt, de lijdende menschheid onschatbare voordeelen trekt van den vooruitgang der industrie ook in de vervaardiging van chirurgicale werktuigen.

Natuurkundige instrumenten volgen. Aan het hoofd van alle eene respectabele electriseermachine, met eene schijf van eene nederlandsche el in middellijn, en eene batterij van twintig leidsche flesschen, — het overige naar rato. Deze toestel, benevens onderscheidene andere voorwerpen, is ingezonden door den heer Funckler, te Haarlem. Een magneto-electrisch werktuig voor galvanische verguldiug en verzilvering is elken middag van 12 tot 1 ure in werking, zoolang de tentoonstelling duurt. — Ook de heeren Becker en Buddingh hebben zich niet onbetuigd gelaten. Waarlijk fraaije waterpas-instrumenten, — de gebruiksaanwijzing in de verschillende deelen des rijks gratis, overal waar de beambten voor de spoorwegen werkzaam zijn. De deugdelijkheid van den dynamometer zou menig krachtig bezoeker der tentoonstelling wel eens willen onderzoeken, al ware het maar om de deugdelijkheid van zijn physiek te exposeren, — maar „het is verboden de voorwerpen aan te raken." — Ook vinden wij hier een balans voor scheikundig gebruik, voor eene totale belasting van 1 kilogr., en daarbij (let wel) het overwigt van een milligr. duidelijk aantoonende, vervaardigd en ingezonden door Schoonebeek, meesterknecht aan de fabriek van den heer Funckler. Een waardig pendant van dit werktuig heeft de heer Deene van Amsterdam geleverd in een hevelbarometer, met bewegbare schaal, nonius en loupen, waarop een honderdste van een streep kan afgelezen worden. Nu wordt de wiskunstenaar wanhopiger wanneer hij den leerling onderhoudt over grootheden, „die wij ondeelbaar heeten, dewijl onze zintuigen geene kleinere indeeling veroorloven."

Maar het wordt tijd dat wij verder gaan. Een rijke verzameling voorwerpen, allerkeurigst gelakt, en de aandachtige beschouwing der dames overwaardig. Zie daar eene navolging van Japansch- en Chineesch schilderwerk, met paarlemoer bewerkt. Waarlijk schoon! Al vertoonen deze goederen nog niet dat bedekt transparante van de japansche doozen, nu het eenmaal zoo ver gebragt is in de kunst, zal zij wel verder volmaakt worden. Eene gelukkige gedachte was het om, in de plaats van de grillige, wanstaltige figuren, waarmede de aziatische Egyptenaren hun lakwerk bedekken, lichteffecten aan te brengen, gelijk dien maneschijn over een rotsig landschap, met een vuurtoren op den voorgrond. En daar zien we waarlijk reeds het Paleis voor Volksvlijt te Amsterdam, in afbeelding voltooid.

Moge welhaast het tijdstip aanbreken waarop dit schoone gebouw in *natura* te bewonderen zal zijn, en zijne kolossale ruimte voor de producten der nederlandsche volksvlijt zal kunnen beschikbaar stellen! Men denke zich eene tentoonstelling als *deze* in *die* zalen, en men zou haast in verzoeking komen een petitionnement op touw te zetten om tot spoedige voltooijing aan te sporen.

Wij vinden in deze zaal de photografie almede vertegenwoordigd. Eenige gezigten op Rotterdam, en eene collectie portretten zijn niet de minste stukken dezer verzameling.

Nog een blik geworpen op die koperen blaasinstrumenten, schitterende van nieuwheid, — nog even een blik omhoog gerigt naar dat feestprogramma, gedrukt op eene rol *papier sans fin*, — en dan al weder vooruit.

Wij komen door een paar portalen. De overvloed van ingezonden goederen heeft de commissie voor de tentoonstelling genoopt, zelfs de hier aanwezige ruimte te benuttigen. Fijne zeepen, eene mengeling van odeurs verspreidende voor de dames, en fijne sigaren voor de heeren. Wij kunnen hier niet alleen kennis nemen van den onberispelijken vorm, welke men in onze dagen aan de sigaar kan geven; wij zien hier ook hoe fraai men deze bitterheden versiert met goud, en zelfs dat men in een tijd, waarin de kinderen rooken, liefhebberij heeft eene reuzesigaar te rollen.

(*Wordt vervolgd.*)

INGEZONDEN.

UITBOEZEMINGEN, over de Kolonie SURINAME.

door den ouden Heer

FURET.

(*W. E. H. WINKELS.*)

XII.

(*Vervolg.*)

Omtrent de eerste of oorspronkelijke bewoners, is zeer verschillend gesproken zoowel over den weg die zij nemen als over hun getal. VOLNEY, berekent hun getal op 20,000,000, GRÄBERG op 24,000 000, MOORSE op 35,000,000, en andere tot op 150,000,000. in dit tijdvak zal zelfs VOLNEY's berekening nog te groot zijn. Het tweede punt is de twijfel, hoe *Amerika* bevolkt is: VON HUMBOLDT en BERNADUCCI, komen zeker het naast aan de waarheid, wanneer zij zeggen dat *Noord Azie* de plek is, waarvan de *Indianen* over de *Behringstraat* naar *Amerika* kwamen. Dit denkbeeld, behoeft *daarom* niet in strijd te zijn met dat van ROHDE, die de bewoners van de *Phoeniciërs* wil afkomstig doen zijn, terwijl de groote geschiedvorscher VON MULLER gelooft, dat het de HUNNEN waren die over de stille *Zuidzee* voeren en het wereld deel *Amerika* bevolkten. Ook over de talen dezer bewoners is groot verschil. LOPEZ neemt niet minder dan 1500 Indiaansche taal eigens aan A. KIRCHER 500, L. HERTAS 9 en VON HUMBOLDT slechts 2, de *Toltekische* en de *Apalachische* talen. Het onderzoek van Dr. BERGHAUS, bevestigt in zijn werk, „*de volken van den aardbodem* (1856), deze gedeelte van VON HUMBOLDT, doch deze gedachte, berigt *drie* verwantschappen in al de Amerikaansche spraken, kennelijk tot *één* grondtaal terug.

Omtrent de kennis van *Amerika* hebben wij groote verpligting aan COOK. Hij leerde ons de *Behringstraat* kennen en schonk ons daarmede een sleutel, die tot groote opheldering aanleiding gaf. Hij wees ons niet alleen den waarschijnlijken weg waar langs *Amerika* bevolkt werd, doch scherpte onze gedachten en nasporingen op de *Zee van Kamschatka* en de *Aleuten*, die geheimzinnige herinneringen aan vroeger bestaan hebbend land. Mede zijn wij dankbaarheid verschuldigd aan HEARNE, VAN COUVER, MACKENZIE, PIKE, LEWIS, CLARKE en in den lateren tijd, aan VON HUMBOLDT en BONPLAND.

Hoe veel licht er ook van tijd tot tijd is opgegaan, over de kennis van *Amerika*, het *werkelijke* van den toestand en de bevolking, ligt nog zeer in het duister, en zelfs de nieuwsgierigste en naar het onderzoek meestgeprikkelde, moet onder het juk van MATERIALISME onzer 19e. eeuw gebukt, zich met dat weinige tevreden stellen.

Wij eindigen deze vlugtige beschouwing met een geographischen blik op *Amerika* te slaan.

Leggen wij de kaart van het *Westelijk halfrond* voor ons, dan verrast het ons, daar de ontzettende geschiedenis eener wereld-overstrooming op te zien, en vergelijken wij, na den geographischen blik, de natuurkennis die ons mededeelt, dat op het *Oostelijk halfrond* de verhouding van land tot water 419 tot 1000 en van het Westelijk halfrond het land slechts 129 tot 1000 staat, dan worden wij natuurlijk meer en meer overtuigd van die ontzettende gebeurtenis, doch een blik op de *Aleuten* geslagen, die de zee van *Kamschatka* omgorden, wijst ons op de afscheuring en de overstrooming van groote brokken land. Nog grooter bewijs voor de overstrooming van het *Westelijk halfrond*, is de ligging van bijna alle wereldplekken in het algemeen; die der groote Schiereilanden, *California*, *Florida*, *Malacca* en *Morea* in het bijzonder. De meeste aardplekken op beide halfronden zijn met het smalste gedeelte naar het *Zuid Westen* of Zuiden gekeerd: overal vinden wij den *Delta-vorm*, in ruwe afbeelding terug, vooral in *Groenland*, *Azie*, bij de *Behringstraat* en het land van *Patagonië* met de afgescheiden Kaap *Hoorn*. En wie zal het betwijfelen, werpt hij nogmaals een blik op den gordel eilanden „de *Aleuten*" die met het Schier-eiland *Alatska* de zee van *Kamschatka* omsluiten, dat daar vroeger land was, dat daar *Amerika* van *Azie* is afgescheurd? en is ons dat nog geen overtuiging genoeg, zoo vervolgen wij op de kaart, de ligging van *Azie* en naar het Zuiden tot *Nw. Holland* en het van *Diemes eiland* toe; daar eindigt als het ware de vaste grond en de *Stille Zuid Zee* smelt met den *Atlantischen Oceaan*, te zamen om eene halve wereld-oppervlakte tot zee te vormen.

Is die afscheuring van *Amerika* van *Azie* als zeker aan te nemen, en bestaat er groote waarschijnlijkheid dat de zee van *Kamschatka* land was en het Westelijk *Azie* groote oppervlakten land verloren heeft, tot aan *Nieuw Holland* toe, dan zal ons ook de geheimzinnige weg eenigzins duidelijk worden, die de oudste bewoners van *Amerika* naar dat wereld deel namen.

De kaart wijst ons *te* duidelijk eene geheel veranderde ligging van land en water op hare oppervlakte aan, om zelfs de vraag niet tee te staan, of welligt de *Stille Zuid Zee* niet over eene oude overstroomde wereld-golft? Hoe dit alles zij, *Amerika* ligt daar voor ons, als een hoogst gewigtig wereld-deel, langzaam rijzende, onschatbaar rijk aan alles, wat de mensch behoeft; grooten deels door een schoon klimaat begunstigd, is het voorbeschikt, om eenmaal, — EN DIE TIJD IS ZOO VERRE NIET WEG de plek te worden, om de uitgestootenen, de verdrongenen en de verdrukte volken van *Europa*, door valsche beschaving en Godsdienst-twist gekneld, als welkomene gasten op te nemen. En even als die volkeren zullen vlieden voor dien verdrongenen, schijnheiligen Europeeschen beschavings-vorm, waarin elke schoone natuurlijkheid al meer en meer wordt uitgesloten; even zoo, zal men op den bodem der zoogenaamde *Nieuwe Wereld*, de oude bewoners verdwenen en verdelgd vinden, want ook bij hen trad de vloek der vernietiging met reuzenschreden voort, sedert de stem der Europesche beschaving, door de *echo* der wereld-oude wouden weerklonk!

Hoe jammer dat bij de ontdekking van *Amerika* geheel *Europa* slechts van klompen *goud* droomde, zoo groot als bergen, en toen het die klompen niet vond, zoo blind en misdadig werd, om het werkelijke goud, om de onuitputtelijke schatten, die dit wereld-deel overal aanbiedt, te verwaarlozen. — Wat nu *Europa* tegen dit geheel wereld-deel vergat, dat vergeet *Nederland* tegen over zijne bezittingen aldaar.

Dat *Amerika* bevolkt is geworden, door de kinderen der oude wereld, die uitgedreven, of vrijwillig het grijze *Azie* verlieten, kan men, naar hetgeen al meer en meer ontdekt wordt, als beslist beschouwen. Het zij die volksverhuizingen plaats vonden over de *Behringstraat*, (toen met de zee van *Kamschatka*, welligt nog land) of over de Stille Zuid Zee. Om de boschrijkheid van *Amerika*, waren het zeker de Kustlanden en de rivier-oevers, waar die uitgewekenen zich al hooger en hooger plaatsende, nederzetten. Want het kon niet missen, of de nieuwsgierigheid, dreef hen bij het varen langs de Kust aan, om de rivieren die zij aantroffen, in te gaan, en waren hunne togten te land, dan is hun loop, door de afstroomende rivieren uit het bovenland telkens gestuit geworden; zij zullen naar de doorwaadbare plekken hebben moeten zoeken, en zoo het bovenlandsgevonden hebben. Blikken wij op de geschiedenis, dan is de bevolking van geheel *Europa*, op bijna dezelfde wijze tot stand gekomen.

Over het tijdstip der eerste volkplanting in *Amerika*, ligt een ondoordringbare sluijer, maar zeer lang geleden moet die gebeurtenis hebben plaats gevonden, zoo als zich dat uit het gevondene, de zeden, gewoonten en overleveringen der *Indianen*. laat veronderstellen.

Het eerste vaste punt dat wij als steun voor de geschiedenis kunnen vinden, is *Mexico*. De bergvlakte van *Mexico* was het centraalpunt der verschillende Indiaansche stammen, maar voor die plaatsing aldaar, zal zeker de weg lang en het tijdsverloop groot zijn geweest. De *Mexicanen* vormden zich echter tot een zelfstandig volk en dreven op hun weg weder een groote menigte nog oudere, kleine en zwakke stammen, der als nomaden levende Indianen, dat centraalpunt uit.

In *Mexico* vormde zich een magtig staatsbestuur, half wereldlijk, half geestelijk. Eene hooge beschaving en de vordering in de kunsten, doen ons nog bij het beschouwen der puinhopen, van verbazing de handen in een slaan, doch de oude bewoners die in hun maatschappelijk leven deelden werden of beschouwd als slaven, of versmolten onder de massa weg. In deze laatste omstandigheden, verkeerden zoo wel in *Mexico* als in *Peru*, de *Guaranis*, of zoogenaamde *Caraïben* en anderen — en gedrukt, vervolgd en gebonden in hunne vroegere woeste vrijheid, verlieten zij de schoone bergvlakten en verspreidden zich in de lager liggende monden, langs de oevers der rivieren tot aan zee.

Het schijnt, zegt VON HUMBOLDT, Dr.

BERGHAUS en anderen, dat van de 7e. tot de 13e. eeuw, de grootste volksverhuizingen naar- en uit *Mexico* plaats vonden. In het jaar 648 overstroomden de *Tolteken*, in 1170 de *Tschitschmeten*, in 1178 de *Nahulalteken* en in 1196 de *Acolhuers* en *Azteken* de bergvlakten van *Mexico*, doch aanhoudend veranderde men van woonplaats en zoo versplinterden zich de groote stammen in kleinere. Niettegenstaande dat, lieten die volkeren schoone sporen van beschaving achter en ook eene groote menigte bleven er gevestigd.

Zij legden wegen aan, bouwden steden en piramiden, versierd met hieroglyphen, wier verklaring hun bekend was. Zij verstonden de kunst om metalen te smelten, en hadden een geregeld zonne-jaar overeenkomende met dat der Grieken en Romeinen; hunne Godsdienst verbaast ons bij onderzoek ieder oogenblik en bewijst benevens hun regeringsvorm, dat zij uit een groot volk der oude wereld gesproten zijn.

Dat uit die verhuizingen en nieuwe vestigingen eene vermenging plaats vond, met de onderscheidene volkstammen, lijdt geen twijfel, en dat duizende omstandigheden al de groote familien verbrokkelde, moet ons bij eene oppervlakkige beschouwing, reeds als zeker voor den geest spelen; doch de werkelijkheid ligt als bewijs voor ons, daar 349 bekende Indiaansche stammen, de bevolking van „*Zuid-Amerika* uitmaken.

Dat woelen, trekken, verhuizen en onder een mengen, had tot aan de ontdekking van *Amerika* in de 15e. eeuw plaats, en het waren de *Mexicanen* en *Peruanen*, die als zelfstandige volken zich nog eenigzins krachtig hadden staande gehouden.

Kunst en beschaving vond men overal aanwezig. De paleizen der *Caciken* te *Tescuco* wekken onze bewondering; dat van Koning MONTEZUMA, vormde een vierhoek van 12,000 voeten, de puinhopen van het paleis *Mittla*, verbaasden de Spanjaards — de *alfrescos* en andere schilderstukken, hadden dan eens het geheel *Egyptisch* en *Assyrisch* kunstkarakter, dan weder de uitdrukking, als of de boven *Ganges* de bakermat dier volken was. De gevondene groote piramide volkomen gelijk aan den ouden *Belustoren te Babylon*, vond men even als in het oude *Egypte* tot een praalgraf; die van *Cholula*, is van ongebrande tigchelsteenen opgetrokken, heeft een ondervlak van 245,000 voeten met een hoogte van 144 vt. en 120 treden, die tot den top voeren. Aldaar is een altaar gewijd aan QUETZALCOHUATL (de *æther*, de *lucht*) eigenlijk een vergoodde Vorst, die in verre tijden bij een 20-jarig verblijf onder hen, de beschaving, de kunsten, de Godsdienst en een regeringstelsel invoerde. In de bouwvallen van *Cohuacan* in *Chiapa*, vindt men eene afbeelding van een kind aan een kruis gewijd, de beelden drukken dan eens het *Egyptisch*, dan weder het *Hindoe-karakter* uit.

Bij de Godsdienst onzer Indianen kom ik op bovenstaande terug, vooral over de gevondene brokstukken des tempels van *Copan*.

D'ORBIGNY, splitst nu de oorspronkelijke *Zuid-Amerikaansche* volken in drie klassen, 1. die der bergstreken „*Audo-Peruanen*." 2. die der valeijen ten Oosten der *Cordilleras*, „*Pampauers*" en 3. in de lage landen en het Kustland, de *Guarani's* of *Caraïbische* stammen.

De laatste klasse: de *Guaranis*, vestigden zich reeds sedert eeuwen op het Kustland, eenige eilanden, langs de rivier-oevers en in lagere bergvalleijen; zwervende en oorlogzuchtig, waren zij steeds in strijd met elkander. Bij de komst der Europeanen, bewoonden zij geheel den *Atlantischen Oceaan*, van 32 gr. Zuid Br. tot aan de *Antillen*. De stam der *Cribisi* vooral, verdreef vele andere stammen, die aan de rivier-oevers nabij de zee zich gevestigd hadden, waardoor deze werden genoodzaakt, hooger en dieper landwaarts in te trekken; ook dit had met de bevolking van *Suriname* even zoo plaats, en tot heden blijft er steeds tusschen de *Cribisi* en de overige stammen, *Arowakken*, *Warrous* en *Accouris*, eene vijandige houding bestaan, die alleen door de zwakte van alle partijen bedwongen wordt.

(*Het vervolg hierna.*)

MUZIEK KORPS VAN HET BATAILLON JAGERS No. 27.

PROGRAMMA VOOR HEDEN MIDDAG

Den 1 September 1861.

No. 1. PARADE MARSCH, arr. par STUTTERHEIM.

2. POTPOURRI, Bal Masqué, de l'Opera: *Gustave*, arr. par G. BARTHE.

3. RETOUR DE BONHEUR, *Valse*, arr. G BARTHE.

4. MUSIDORA POLKA MUZURKA, arr. par G. BARTHE.

5. O ZAUBERNACHT DIE TONE, *Varit*, arr. par G. BARTHE.

6. LE CARNAVAL DE PARIS, *Galop*, arr. par G. BARTHE.

SCHEEPSTIJDINGEN

UITGEKLAARD.

Den 28sten Aug., het schip *Cuba*, kapt. G Eijlers, lading: 299 vaten Suiker 444,416 p.

Den 29sten, het schip *Juno*, kapt Roszberger, lading: 338 vaten Suiker 525,408 pond, 24 balen schoone Katoen 7,640 pond en 26 pies Cederhout.

Idem, het schip *Luit. Adm. Tjerk Hiddes*, kapt. O. S. Parma, lading: 376 vaten Suiker 570,621 pond, 8 balen schoone Katoen 2,680 pond, 23 balen Cacao 3 105 pond, 2 vaten Huiden 1,008 pond en 34 stukken vierkant Hout — Allen naar Amsterdam.

Idem, de Nederlandsche schoener *Flying Dutchman*, kapt J van Wilgen, naar Caijenne, lading: 3,600 vt. W. P. en 12,400 dito P. P. Planken, 75 balen Rijst en 33 manden Pijpen.

IN LADING NAAR AMSTERDAM.

Het schip *Anna Maria Henrietta*, kapt. Gollards, adres bij H. Degenhard.

Het schip *Jonge Eduard*, kapt. Sikkens, adres bij J. M. Polak.

VERTROKKEN PASSAGIERS.

Met het schip *Juno*, de Heer Verdoorn en de Minderj J. P en E M. Lissone.

Met het schip *Luit. Adm. Tjerk Hiddes*: de Heeren van Moorsel, Echtgenoot en kind, A. G. de Boom en Mevrouw de Wed. Sterk.

BURGERLIJKE STAND.

Op den 30 Augustus 1861 is aanteekening gedaan van het voorgenomen huwelijk van:

Jan Adam Vinkeveen en Maria Charlotte Klim.

Van den 25sten tot den 31sten Augustus 1861, zijn alhier ingeschreven als overleden.

Den 25sten, Johan Gotfried Heinze, Echtgenoot van Abigaël Sara de Vries; 48 jaren ruim.

Idem, Eliza Vaardig, 56 jaren n. g.

Idem, Francina Jansje Frederika Benescia. 6 maanden ruim.

Den 29sten, Alexander Hartog de Vries, 68 jaren en 2 maanden.

Idem, Martina Louisa Soesman, 80 jaren.

Den 30sten, Johannes Bernhardus Conollij, 1 jaar en 1 maand.

Den 31sten, Charles Hendrik Kelderman, 49 j.

Idem, Elisabeth Adolphina Flu, dochter van Alexander August Flu, en van Alexandrina Flu, 16 jaren en 6 maanden.

Binnenlandsche Berigten.

Bij Gouvernements resolutie van den 26 Augustus No. 4 is bepaald, dat de Publicatie van den 8n. Mei 1841 (G. B. No. 9), houdende, onder meer, verbod tegen den uitvoer van Slagtvee, door de vaststelling van het nieuwe Tarief van in- uit- en doorvoer (G. B. Ao. 1849 No. 5), als vervallen wordt beschouwd.

Bij Gouvernements Resolutie van den 27 Augustus No. 2, zijn onder de nadere goedkeuring des Konings tot Agenten van policie benoemd; W. H. Pietersen, C. J. Putschel, J. van Kuijck, W. Kruims en A. F. W. Muller; met bepaling dat zij, de dienst zulks vereischende, tevens als dienaren van Justitie of veldwachters zullen kunnen worden te werk gesteld.

Manumissie.

Door het Koloniaal Gouvernement zijn brieven van Manumissie verleend;

1. Aan den slaaf Adriaan, geboren in 1845, zoon van Justina, toebehoord hebbende aan den boedel J. J. Gentillez.

2. Aan de slaven Johannes, geboren in 1832, zoon van Truitje, en Johannis 2, geboren in 1836, zoon van Antoinetta, toebehoord hebbende voor den vrijdom aan C. S. Oldenstam

3. Aan den slaaf Johannis, geboren in 1811, zoon van Sina, bekend gestaan hebbende ten name van plantage La Rencontre; divisie Para.

4. Aan den slaaf Johannes, geboren in 1812, zoon van Quasiba, toebehoord hebbende voor den vrijdom aan W. J. Rietstap

5. Aan den slaaf Heintje, geboren in 1820, zoon van Lena, afkomstig van den boedel Wed. J. Joua, geboren Alvares, en bekend gestaan hebbende op het Respect van den Raad Commissaris voor de Inlandsche Bevolking, onder het toezigt van C. L. G. van Amson, als Curator ad hoc.

6. Aan de slaven Maritj, geboren in 1824, dochter van Quasiba, bekend gestaan hebbende ten name van Plantage Hamptoncourt, district Nickerie

7. Aan de slavin Helena, geboren in 1830 dochter van Martha, toebehoord hebbende aan E. J. Slingardo.

8. Aan de slavin Annaatje, geboren in 1805, dochter van Mina, bekend gestaan hebbende ten name van Plantage Zeldenrust en Welgelegen, divisie Boven Cottica en Perica

9. Aan de slavin Carolina, geboren in 1810, wier moedersnaam onbekend is, toebehoord hebbende voor den vrijdom aan M. J. Houthakker

10. Aan de slavin Louisa, geboren in 1806, dochter van Pallas, bekend gestaan hebbende ten name van Plantage Lust en Rust, divisie boven Suriname en Thorarica

11. Aan de slavinnen: Paulina, geboren in 1820; dochter van Lucretie — Azia, geboren in 1820, wier moedersnaam onbekend is, en Esther, geboren in 1830, dochter van Catreutje, toebehoord hebbende voor den vrijdom aan M. J. Houthakker

12. Aan de slavin Truitje, geboren in 1818, dochter van Badoe, toebehoord hebbende voor den vrijdom aan B J. Hommes.

13. Aan de slavin Jeanuette, geboren in 1816, dochter van Finisse, bekend gestaan hebbende ten name van Plantage Kroonenburg, divisie Beneden Cottica.

14. Aan de slavinnen: Riphaëla, geboren in 1803, wier moedersnaam onbekend is, — Platina, geboren in 1814, dochter van Antoinetta, en Elisa, geboren in 1855, dochter van Sepherina, toebehoord hebbende aan J. C. Rojer Wed. J. B. Evertz

15. Aan de slavin Aletta, geboren in 1790, dochter van Azia, toebehoord hebbende aan Wed. W. W. B. Raven geboren Beeldenijder

16. Aan het slavenkind Marius, geboren in 1859, zoon van Sophie, toebehoord hebbende aan L Mean

17. Aan het slavenkind Elisa Magdalena, geboren in 1859, dochter van Caro, toebehoord hebbende aan den boedel Q G. Pichot

18. Aan het slavenkind Berthe, geboren in 1854, dochter van Chrisje, bekend gestaan hebbende ten name van Plantage Kroonenburg, divisie beneden Cottica

19. Aan het slavenkind Arthur, geboren in 1857, zoon van Esther, bekend gestaan hebbende ten name van den Houtgrond La Prospérité, divisie Para

20. Aan het slavenkind August, geboren in 1860, zoon van Constantia, bekend gestaan hebbende ten name van Plantage d'Alijda en Karelsburg, divisie Boven Cottica en Perica

21. Aan het slavenmeisje Anna, geboren in 1848, dochter van Eva, toebehoord hebbende voor den vrijdom aan C. M. Valkenier geboren Abkenius.

Zullende gemelde gemanumitteerden voortaan de namen voeren van:

1. *Adriaan Entilles.*
2. *Mozes Johannes Oldenstam*
Emanuel Johannes Kamel
3. *Karel Johannes Zwaard*
4. *Willem Johannes Stapriet.*
5. *Henricus Sant*
6. *Maritj Iketts.*
7. *Helena Lengarde*
8. *Maria Annaatje Haspel*
9. *Johanna Carolina Graft*
10. *Magdalena Louisa Berlikum*
11. *Jacoba Paulina Huisum*
Christina Azia Oldeboorn
Josephina Esther Makkum
12. *Alexandrina Gertruida Semmo*
13. *Albertina Jeannette van Ergen*
14. *Raphaëla Haastrecht*
Platina Rauwerd
Elisa Koudum
15. *Henriette Aletta Nevar*
16. *Marius Theodorus Naasie*
17. *Eliza Magdalena Eborg*
18. *Bertha Johanna Tiglaar*
19. *Arthur Christiaan Leuden*
20. *Hendrik Adolph Oldenstede*, en
21. *Anna Carolina Valckenius.*

Post-Kantoor.

De Mail-pakketten zullen op Woensdag den 4den September, des middags ten 12 ure worden gesloten en verzonden per de *Vice Admiraal Rijk.*

Aanbesteding.

De waarnemende Administrateur van Financien, zal onder de nadere goedkeuring van den Heer Gouverneur dezer kolonie aan de minst inschrijvenden aanbesteden:

de levering der gedurende het jaar 1862 benoodigde Voedings-Artikelen, ten behoeve van het Militair Hospitaal, op de voorwaarden, liggende ter inzage bij de Administratie van Financien.

De bus der inschrijvings billetten ter Gouvernements Secretarie zal geligt worden op Woensdag den 4 September e. k. des voormiddags ten 9 ure.

Paramaribo, den 28 Augustus 1861.

De provisioneele Curator bij het Departement der *Onbeheerde Boedels*, zal over vier weken, den juisten tijd nader te bepalen, publiek doen verkoopen:

Het Erf met de daaropstaande Gebouwen gelegen aan de *Eerste Buitenwijk*, bekend onder No. 56, O. W. La. A No. 44, aankomende den boedel M. Geurig.

Het Erf, gelegen aan de *Saramaccastraat*, bekend onder N. W. La. F. No. 13, O. W. La. D No. 508, aankomende den *desolaten* boedel Jacobus Petrus van Rooswijk.

Paramaribo, den 30 Augustus 1861.

Transport.

Den 26 Augustus 1861. A. Salomons, Vendumeester, aan M. G. van Embricqs, van het Huis en Erf aan de *Keizerstraat*, N. W. La. D No. 27, O. W. La. B. No. 2086.

Idem. H. D. Dankmeijer aan J. C. Hartman nom. ux., van een vierde gedeelte van het bloote Erf aan de *Gravestraat*, N. W. La. B No. 32, O. W. La. D No. 66, alsmede het achterland van evengemeld Erf, over de *Sommelsdijksche kreek.*

Idem. J. S. J. Wijngaard aan A. J. G. Weijler, F. H. M. Weijler en J. G. Weijler, deze laatste voor zijne minderjarige dochter C. A. C. Weijler, van den grond *Hahnislust* in de divisie *Para.*

Paramaribo, den 26 Augustus 1861.

De 1e. Luitenant, waarn. Chef van het Bouwdepartement, zich voor eenigen tijd uit de hoofdplaats zullende verwijderen, zal de dienst in dien tusschentijd worden waargenomen door den Heer A. Copijn wat het Civiele gedeelte bij het Bouwdepartement aangaat en door den Heer C. B. J. Karg wat betreft het Militair bouwwezen in deze kolonie.

Bij den prov. Inspecteur der Domeinen enz., van het Departement van Kolonien ontvangen zijnde eene hoeveelheid Noten van den Lontar-palm *Borassus flabelli formis Linn.*), welke bereids in eenen gunstigen toestand van ontkieming verkeeren, — zoo worden belangstellenden, die de verdere aankweeking daarvan zouden willen beproeven, verzocht, zich tot den prov. Inspecteur der Domeinen enz., te vervoegen, tot het bekomen van eenige dier Noten, zoomede, van inlichtingen omtrent de wijze en den grond, waarop die palmsoort behoort aangekweekt te worden en, van het veelzijdige nut hetwelk dat gewas oplevert.

Paramaribo, den 26 Augustus 1861.

Naar aanleiding der Advertentie door den Heer Seiler geplaatst in de Surinaamsche Courant van den 14 Augustus jl., No. 97, vindt de *Commissie van Geneeskundig Onderzoek en Toevoorzigt* zich verpligt aan het publiek kennis te geven, dat door haar, aan den Heer J. B. P. L. Seiler op den 23 December 1859 na een door hem afgelegd examen, admissie is verleend, als Stedelijk Heelmeester en hij *enkel* geregtigd is tot de uitoefening der *Heelkunde*.

Paramaribo, den 26 *Augustus* 1861.

Advertentiën.

Tegen gereed geld

bij inschrijving te koop:
Van plantage *Zorg en Hoop*,
35 à 40 vaten Suiker,
en van plantage *Bleijendaal*,
24 vaten Suiker en p. m. 900 gall. Melassie,
op de voorwaarden van verkoop ter inzage liggende ten kantore van Wm. HUMPHREIJS, alwaar de inschrijvings billetten worden ingewacht tot Maandag den 2 September 1861 des voormiddags ten 11 ure. ( )

MAATSCHAPPIJ TOT ONDERLING NUT.

BERIGT.

Door middel van dit veel gelezen *Weekblad* vestig ik de opmerkzaamheid der ledematen dezer inrigting, dat J. A. KROSS, door bedanking reeds op den 12den Mei ll., heeft opgehouden bij dezelve *Penningmeester* te zijn, doch steeds, maar wederregtelijk in het bezit zich handhaaft niet alleen van de geldmiddelen, maar ook van al het overige welke uithoofde dier betrekking van *Penningmeester* onder hem is gekomen, en alzoo blijkbaar die functie van *Penningmeester*, eigenmagtig heeft verwisseld met die van *meester* van de *penningen*.

Paramaribo, den 31 Augustus 1861.

Het adviserend Lid bij de voornoemde Inrigting.

( ) **TELLES.**

J. TELLES, zich noemende advieserend lid der Maatschappij *Tot Onderling Nut* heeft in het *Surinaamsch Weekblad* van ll. Zondag eene annonce tegen mij geplaatst met het doel om te doen voorkomen als of ik onwillig zou zijn, papieren en gelden dier Maatschappij af te geven. Ofschoon ik mij niet wil inlaten met den persoon van J. Telles die bij het publiek genoegzaam bekend is, zoo acht ik het niet ondienstig ter inlichting aan dezenen op wier achting ik prijs stel hierbij te kennen te geven, dat ik steeds bereid ben de bedoelde papieren en het saldo onder mijne berusting ter som van zeven gulden zeven en dertig centen (zegge ƒ 7.37) af te geven zoodra *bevoegden* mij daarvoor behoorlijk bewijs van ontvangst uitreiken.

Paramaribo, den 1 September 1861.

J. A. Kross.

Sociëteit DE VREDE.

Ter eere der verjaring van Z. K. H. den **KROONPRINS** van Oranje op den 4 September e. k. zal er in bovengemelde Sociëteit ILLUMINATIE plaats vinden.

Paramaribo, den 1 September 1861.
De Sociëteitshouder
P. A. BRUGGEMAN.

Berigt!

De annonce der Commissie van Geneeskundig Onderzoek en Toevoorzigt voorkomende in het Gouvernements-Advertentie Blad van den 29 Augustus jl. is (zeer verkeerdelijk) bij eenige Ingezetenen opgenomen geworden, als zullende zijn eene kennisgeving aan het Publiek dat ik als *Stedelijk* Heelmeester niet inwendig mag practiseren. Mij overtuigd houdende, dat zulks *in het allerminst* niet is de bedoeling der Commissie van Geneeskundig Onderzoek voornoemd, omdat zij zeer zeker goed bekend is met de wet, betrekkelijk de uitoefening der Geneeskundige wetenschappen in de kolonie Suriname, ben ik echter zoo vrij tot wegnemen van den verkeerden indruk door die annonce ontstaan het publiek slechts te wijzen.

1. Op de aangehaalde annonce zelve, waarbij verklaard is: dat aan mij na daartoe afgelegd examen, eene admissie als Stedelijk *Heelmeester* is verleend; en

2. Op art. 49 der bovengenoemde wet van 1858 Gouv. Blad No. 2 waar bij uitdrukkelijk is voorgeschreven:

«Een *Heelmeester*, hetzij in de *stad*, of in eene divisie INWENDIG praktiserende, zal voor zijne GENEESKUNDIGE behandelingen en bemoeijingen vermogen te rekenen» enz.

En hiermede eindigende, beveel ik mij als STEDELIJK Heelmeester bij het geëerde Publiek aan.

Paramaribo, den 31 Augustus 1861.
SEILER.
( )

Extra Bermudasche AARDAPPELEN.

Verkrijgbaar bij
A. C. BOSMANS. ( )

Te bekomen bij

MICHEL JUDA:

Keurige Dessins Neteldoek en Calico, Afgepaste Witte en Gekleurde Kleedjes, *Bajadères, Tarlatans,* **Zijden en Wollen Schotsch,** **VICTORIA LAWN,** GINGHAM, Meubel Chits, Wit Katoen, Prachtig Geborduurde Dames FOULARDS, **KNOOPDOEKJES,** Dames en Heeren NECKTIES (waaronder Zijden Kanten) een uitgezochte partij, **INZETSELS en RANDEN,** MANTILLES en Dames PALETOTS,

Handschoenen,

Zijden, Batisten en Katoenen Zakdoeken, Chemisetten, Ondermouwen en Kraagjes, **BOUQUETTEN,** BAL en BRUIDSKRANSEN en PARURES, *Kapsels en Hoofdtooisels,* Heeren HEMDEN met fijn Linnen voorstukken, LINNEN BOORDJES, differente soorten Merino BORSTROKKEN, Fijn Gestreept *Bontgoed*, *Matten en Tapijten.* TAFELLAKENS, waaronder rijk versierde Antimacasgoed voor Tafeltjes, Stoelen en Kanape's, Lampkleedjes, Madras Doeken, *Messen Aanzetters.*

Voorts:

Blikjes *Eetwaren*,

Patent Olie,

Specerijen,

BIER in flesschen en kruiken, differente soorten WIJN, etc., etc., etc.
( )

Steeds verkrijgbaar bij

J. V. BOUGUENON, à Contant:

Zeer goede kwaliteit Bakkeljaauw,

a 4 cents per pond.
Haring en Makreel à ƒ 10 per vat.
( )

In *commissie* ontvangen

Boonekamp of Maagbitter,

van H. UNDERBERG ALBRECHT, geoctroijeerde maker te *Rheinberg*.

Alsmede te bekomen
Manden halve kruiken SELTSER-WATER, eerste kwal. *PATENT OLIE* CONTANT ƒ 6,50 per pul.
Bij
L. G. MALMBERG. ( )

M. BENJAMINS

biedt à CONTANT te koop aan:
Versche OESTERS, Zalm en Makreel,
Diverse VRUCHTEN op stroop in blik,
Frambozen Conserve,
diverse Stroopen, Nougat,
LIMONADE GAZEUSE,
Fransch BIER en Ongesneden Fransche *Wijn, Muscaat Wijn,*
KAPPERS, OLIJVEN, AUGURKEN; GEMENGD ZUURGOED, UNION SAUCE, *— en ronde Beschuit* in vaten, Zwarte THEE, Split-Peas, **KANDIJ, Levertraan,** allerhande soorten SPECERIJEN, Houten Stoelen, dito met rietenzittingen,

Kalfsleder,

Schoenmakers PENNEN en GAREN, REIS KOFFERS, Amerik. TOBBEN, en meer andere GOEDEREN.
Woonplaats:
aan den *Waterkant* in het Huis laatst bewoond door den Heer A. C. BOSMANS. ( )

DE GROOTSTE GENEESKUNDIGE ONTDEKKING DEZER EEUW.

PERRY'S CORDIAL BALSEM VAN SYRIACUM

Deze onschatbare medicijn is de wonderbaarste overwinning van de kunst over de natuur, en is voor beide sexen heilzaam. Zij herstelt en vermeerdert de natuurlijke kracht, van hen die tengevolge van een langdurig verblijf in de Kolonien aan algemeenheid en verval van krachten lijden. Duizenden hebben door het gebruik daarvan hunne gezondheid en krachten herkregen, zoo als onder vele, voor den Lord Maijor van Londen en de Aldermen verklaard is.

Prijs 11 sh. per flesch, of vier fl. voor 33 sh., waardoor men 11 sh. bespaart; en in fl. van 5 p. st. eene besparing gevende van 1 p. 12 sh.

Verkrijgbaar bij R. & L. PERRY & Co. hoofd-depôt, No. 19, Bernersstreet, Oxfordstreet, Londen.

Agenten: BARCLAY & Co. 75, Farringdonstreet, Londen. ( )

De Pillen van Holloway

Hoofdpijn een van de algemeenste ongesteldheden, wordt door eene kleine dosis van deze pillen weggenomen; zij werken niet op het hoofd, maar op de ongestelde maag, ingewanden en den lever, waardoor de pijn veroorzaakt wordt. Aan lieden die kort of mig zijn, worden deze pillen ten sterkste aanbevolen, zij zuiveren de geheele inwendige gesteldheid, geven aan ieder orgaan een zekere kracht, die aan al de vochten door de verschillende kanalen eene geregelde ontlasting verschaft.

Deze *PILLEN* zijn alhier verkrijgbaar gesteld bij A. B. DE VRIES aan de *Zwartenhovenbrugstraat* à ƒ 1, ƒ 3 en ƒ 5.

GEDRUKT BIJ A. L. G. DE RANDAMIE.

BIJBLAD TOT HET SURINAAMSCH WEEKBLAD.

Verschijnt elken Woensdag.

1861. **Woensdag 28 Augustus** **No. 35.**

PARAMARIBO, den 27 Augustus 1861.

Tot narigt onzer lezers, die zich offers getroost hebben om bij te dragen tot leniging van den in het moederland geleden watersnood, nemen wij het volgende over.

Er wordt gemeld dat in de laatstgehouden vergadering van de leden der algemeene vereenigde commissie voor den watersnood verslag is uitgebragt van de werkzaamheden dier commissie, ten behoeve van de noodlijdenden. De daarbij overgelegde rekening en verantwoording is door eene commissie van drie leden nagezien en goedgekeurd. Indien onze informatiën juist zijn, dan zou tevens in die bijeenkomst besloten zijn het aanzienlijke saldo op het Grootboek te plaatsen, ten einde met de rente en mogelijke vermeerderingen tot lenigingen van eventuele latere rampen door watersnood in Nederland te kunnen dienen — Het verslag wordt gedrukt en zal later verkrijgbaar gesteld worden.

De boodschap van president Lincoln dd. 4 Julij ll. geeft rekenschap van de redenen welke tot bijeenroeping der buitengewone zitting hebben geleid en regtvaardigt de oproeping van het leger en de opschorsing der *habeas corpus-acte*. De president vraagt 400,000 man en 4 millioen dollars. Zij kondigt het besluit aan om ernstiglijk de afscheiding te bestrijden, verklaart zich tegen elke dading, en voegt er bij dat de matiging van het gouvernement zoo lang werd volgehouden, dat vele vreemde mogendheden hare daden regelden in de onderstelling eener eerlange ontbinding der nationale Unie, maar de president acht zich gelukkig nu te kunnen zeggen, dat de souvereiniteit en de regten der Vereenigde Staten nu werden geëerbiedigd door de vreemde mogendheden. Er is een ontwerp van wet overgelegd tot organisatie der nationale garde.

Omtrent de zeebeving bij het eiland Simo, een der Batoe eilanden, op den 9den Maart jl. verneemt men het volgende:

Simo telde voor de ramp 13 kampongs, waaronder echter een viertal, dat hoewel den naam der vroegere kampongs voerende, slechts uit één huis bestond, zijnde de overige huizen successief naar de andere kampongs overgeplaatst geworden. Buiten deze kampongs bevonden zich hier en daar hutten, die tot verblijf strekten van de bewakers der klapperboomen en varkenshoeders.

Vóór het onheil op den 2den Maart jl. waren op het eiland 120 huizen en 1015 zielen; op dien ongelukkigen dag werden vernield 96 huizen, en kwamen 675 menschen om, behalve 103 omgekomene menschen die daar tijdelijk gevestigd waren.

Tot even beoosten de kampong Simo liep het water op, doch spaarde die kampong, omdat dezelve een weinig verheven ligt, en het water daar bij de uiterste grens der overstrooming zijne kracht verloren schijnt te hebben. Westwaarts opgaande, werden de sporen der golven meer en meer zigtbaar aan de ontwortelde, door elkander geworpene en verbrokene klapperboomen en het weggevaagde struikgewas.

Langs het geheele traject, waar het water opliep, zijnde de geheele omtrek van het nagenoeg vierkante eiland, met uitzondering van den Noord-Oosthoek, heerscht deze verwoesting in meerdere of mindere mate, van honderd tot duizend passen van het strand en op sommige plaatsen nog al per landwaarts in.

Aan de Zuid- en Oostzijde werd het strand wel overstroomd, en de daar gestaan hebbende twee huizen met de bewoners weggesleept, doch slechts eenige klapperboomen ontworteld; alleen ter hoogte van Loeboe Lalala aan de Oostzijde heeft het water met meer kracht gewoed, waar op eene betrekkelijke kleine uitgestrektheid van 4000 boomen slechts 6 overbleven.

Dit verschil in de hevigheid, waarmede het water werkte, is waarschijnlijk daaraan toe te schrijven, dat de zee het hevigste woedde daar, waar zij ook den meesten tegenstand op de rotsen ontmoette.

Van de kampongs is niets meer te herkennen, dan hier en daar de steenen waarop de Batoe eilander de stijlen zijner huizen plaatst, of die tot zitplaatsen voor vergaderingen in de kampongs dan wel tot sieraad dienen; zoo ook de putten, die bij elke kampong gevonden worden.

Op enkele plaatsen waren groote opeenstapelingen van boomstammen, balken en planken van huizen, kleederen en huisraad, en tusschen dat alles de lijken van die slagtoffers, die niet weggespoeld werden, waarvan enkelen nog in staat van ontbinding, anderen reeds geheel ontvleescht, waren door de roofvogels, honden en varkens, welke laatsten eveneens in menigte omkwamen, doch waarvan een aantal in het bosch rondwaart.

Een akelig gezigt en ondragelijke lucht leverden die geraamten en lijken op. Op de plaats aan de westzijde van het eiland waar de kampong Goendia stond, bevond zich zulk eene opeenstapeling, waarin zeven lijken zigtbaar waren; te oordeelen naar de lijklucht, moet het aantal daar onder liggende lijken veel grooter zijn geweest; onder deze 7 lijken was dat eener vrouw, grootendeels ontvleescht, doch herkenbaar aan hare kleeding, zij lag met het gezigt op den grond, het uitgestrekte regterbeen geklemd onder eenen balk, het linkerbeen opgetrokken, terwijl de eene hand krampachtig in de aarde gedrukt was; blijkbaar heeft zij getracht te ontkomen, doch is zij daarin belet door haar in de klem zittend been. Elders werden verbrijzelde schedels en geraamten gevonden, waarvan de verschillende deelen verstrooid lagen. De last werd gegeven, om al dadelijk alle beenderen en lijken bijeen te gaderen en te begraven; dit is anders geene gewoonte bij den Batoe eilander, die de lijken van afgestorvenen in eene goed gesloten kist op eene stelling en onder een afdak plaatst, meestal op het strand. Het mag als een geluk beschouwd worden, dat de meeste lijken in zee dreven, dewijl de verpestende lucht anders al ligt eene besmettende ziekte onder de overgeblevene bevolking had kunnen doen ontstaan.

Het verschrikkelijkste schijnt de zee gewoed te hebben tusschen de kampongs Simo, Babanieregé en Lakeo aan de Westzijde van het eiland, waar ook het grootste aantal menschen omkwam.

Volgens het verhaal van een gered man uit de kampong Babanieregé, werd tegen het vallen van den avond, kort voor de overstrooming, een aardschok gevoeld. Al de bewoners vereenigden zich toen op aanmaning van den panghoeloe, op het plein in het midden der kampong, doch trachtten een oogenblik later achteruit de wijk naar buiten te nemen, dewijl zij vreesden voor het instorten der reeds waggelende huizen. Daar werden zij echter terug gedreven door eene watermassa, die van ter zijde, achter om de kampong kwam. Hiervoor terug loopende, werden zij overdekt door eene andere, met kracht opzettende golf, die van 282 zielen, 206 medesleepte. Verhaler verloor daarbij zijne vrouw en drie kinderen, en werd zelf met de anderen in het struikgewas landwaarts in geslingerd, waar zij bleven hangen, of zich vastklemden en zoo doende hun leven redden. Zoo als uit dit, en uit het verhaal van anderen kan worden opgemaakt, hebben twee opstaande golven elkander op dit punt ontmoet en eene ontzettende woeling veroorzaakt.

Die woeling was ook daaraan te herkennen, dat van nog staande gebleven boomen, op aanzienlijke hoogte de bast van den stam afgescheurd was, waarschijnlijk door het schuren der heen en weder geslingerde boomen.

De kracht van het water was zoo sterk, dat een te Baroeipie gestaan hebbend vrij groot en hecht huis, plus minus 30 voeten boven de oppervlakte der zee gelegen, en op 1500 à 2000 passen van den ingang der baai, een 30tal passen achteruit en uiteen geslagen werd.

Zeer groote rotssteenen van een en anderhalf Nederlandsche el diameter, waren uit zee 100 à 200 passen landwaarts in geslingerd, één daarvan was juist in eene put terecht gekomen.

Een kolossale oude djawi-djawiboom, die vroeger aan de baai stond, lag nu met wortels en takken in zijnen geheelen omvang, gebroken en gehavend, op een paar honderd passen landwaarts in.

Ook het weder afloopen van het water moet met zoo veel kracht gepaard zijn gegaan, dat alles, behalve de enkele opeenstapelingen, waarvan boven sprake was, naar zee medegesleept werd.

Volgens mededeeling van menschen uit andere kampongs, die gelukkig genoeg waren den dood te ontkomen, ofschoon zij familiebetrekkingen, have en goed verloren, werden kort na den aardschok zware slagen gehoord als van verwijderde kanonschoten, waarop zij op grooten afstand in zee eene golf zagen naderen, die volgens hun zeggen de hoogte van een volwassen klapperboom had, en met woedende kracht op het eiland sloeg; eene onwillekeurige vlugt redde slechts enkelen het leven, de anderen werden door het water bereikt en meegesleept, behalve degenen, die tusschen het struikgewas bleven hangen of de magt en tegenwoordigheid van geest hadden, zich vast te klemmen. De den dood ontkomenen waren door het heen en weder slingeren en het stooten tegen steenen en boomen, gekneusd en gewond, aan de gevolgen waarvan nog menig een overleed. Drie zulke golven volgden elkander op. Het water moet gedurende den tijd van een uur op het eiland gebleven zijn. Dit laatste zal wel wat overdreven wezen dewijl verondersteld moet worden, dat het water, de natuurlijke neiging volgende, na elke golf terug liep; de angst en vertwijfeling, waaraan de menschen ten prooi waren, zal hen den tijd langer hebben doen toeschijnen, dan werkelijk het geval was.

Op het eiland Tello, ook tot de Batoe groep behoorende, werd ter zelfder tijd, nadat de aardschok zich daar deed gevoelen, een geluid gehoord, als van eene naderende, hevige regenbui, waarop de zee op de karang-karang voor het eiland met een sterk suizend geluid afliep, om even spoedig weder op te komen tot op de passer de Tello; tot drie malen toe werden deze geluiden en verschijnselen waargenomen.

Evenzoo overstroomde het water de Batoe westzijde der overige eilanden, zonder echter zoo groote verwoesting aan te rigten als op Simo.

Op het eiland Tello werd de kampong Geho, bestaande uit zes huizen, vernield; menschen kwamen daarbij echter niet om, doordien zij den tijd hadden om te vlugten. Het niet bewoonde eiland Haijo werd, dewijl het vlak is, geheel overstroomd; de zee liep namelijk aan de westzijde op, over het eiland en aan de Oostzijde weder af; dit was zigtbaar aan de rigting van de kleine boomen en van het struikgewas.

Op Tanah Bala werden de hutten van tijdelijk daar verblijf houdende menschen weggeslagen, en een paar hunner door het water in zee gesleept.

Het huis te Gobé, op Simo, bleef gespaard, ofschoon het water tot op weinige passen van daar opsloeg; op last van den posthouder was daar naast eene loods opgeslagen tot tijdelijke huisvesting der van familie, huis en eigendom beroofde overgeblevenen. Het grootste aantal hunner was bereids successief afgehaald, en op Tello of op andere bewoonde eilanden opgenomen en gehuisvest, zieken, gekneusden en gewonden werden op het etablissement aangehouden en door den posthouder onder behandeling genomen.

Wonderbaarlijk is de wijze, waarop sommigen behouden bleven, zoo werd een kind van omstreeks één jaar oud, een paar dagen na de ramp, terug gevonden in de kruin van eenen 12 à 15 voet hoogen klapperboom. Hoe wel bedekt met wonden en lijdende aan koorts, was het nog in leven.

Een ander kind werd levend gevonden aan de borst der doode moeder.

Om in de behoefte dezer ongelukkigen te voorzien, werd eene uitdeeling gehouden van de tot dat einde door den adsistent resident van Aijerbangier en Ran medegenomene rijst, zout, tabak en lijnwaad. Een paar varkens werden geslagt en een maaltijd bereid. Het was een genot te zien hoe zij zich hieraan te goed deden, na gedurende ruim eene maand van niets anders dan obi's geleefd te hebben.

Ook werd door den medegenomen geneesheer, voor zooveel tijd en omstandigheden zulks toelieten, de noodige hulp verleend. Omstreeks de helft der bovenbedoelde overgeblevene menschen waaronder gewonden en zieken, werd medegenomen, de laatsten ook om te Tello geneeskundige hulp te genieten; de overigen verkozen echter te blijven op Simo ter bewaking hunner klapperboomen en ladangs.

De veroorzaakte schade ook slechts bij benadering te begrooten, is onmogelijk; doch men mag aannemen, dat zij zeer belangrijk is. Een overgroot aantal varkens, een der voorwerpen van rijkdom van den Batoe eilander en Niasser, kwam om, 96 meest allen groote hechte huizen, duizende klapperboomen werden vernield; 2 groote sarampoes van een Chinees en vele groote en kleine sampangs werden verbrijzeld; groot moest het verlies vooral aan gouden sieraden zijn, vermits belangrijke hoeveelheden stofgoud jaarlijks op de Batoe eilanden ingevoerd en door de eilanders tot sieraden verwerkt, of wel bewaard worden voor huwelijken, feesten als anderzins, waarbij zeer ruim te werk gegaan wordt; als bruidschat wordt aan den vader der bruid niet zelden ƒ 500 tot ƒ 1000 uitgekeerd.

Men zag in de kampong Boeloe Haro de vrouw van den pangheloe in feest gewaad; behalve een overvloed van armbanden en andere sieraden, had zij een halsband om, waaraan zich voor ƒ 800 aan goud bevond.

De panhoeloe van het eiland Spika was de eerste bij eenen volksdans en was daarbij gekleed met een buis van geslagen goud, eene soort van kroon met sieraden en daaraan hangenden langen knevelbaard, die bij het op zetten onder den neus bevestigd werd, alles van goud, een lans met gouden punt, de schacht werd, alles in de geheele lengte met goud geslagen; een kris met gouden gevest en scheede.

Dit een en ander wordt aangehaald als een bewijs voor den rijkdom, die bij een groot gedeelte der Batoe eilanders heerscht.

Behalve de boven omschreven ramp door de overstrooming op het eiland Simo, veroorzaakten de menigvuldige aardschokken, vooral die van 15 Februarij, veel schade.

In alle kampongs waren de sporen daarvan zigtbaar; enkele huizen stortten geheel in; bijna allen zonder onderscheid werden uit hun verband gerukt of van de plaats verschoven.

De posthouderswoning te Tello, een groot planken, doch reeds oud en grootendeels vermolmd gebouw leed zwaar. De afwijking der gebindten onderling is zoo groot, dat het huis niet meer zonder gevaar bewoonbaar is en de posthouder zijn intrek in het schoolgebouw heeft moeten nemen.

Bij aankomst van den adsistent-resident des avonds in de kampong Silinia waren aldaar slechts een paar mannen; de overige mannen, vrouwen en kinderen bragten de nachten door in hunne meer binnenlands gelegene ladangs.

Ook elders, zelfs op Tello, had de bevolking de kampongs verlaten en zich in hutten in het hoogere gedeelte gevestigd, en niet dan met veel moeite gelukte het om haar te doen besluiten naar de kampongs terug te keeren.

Zelfs de radja en de hoofdpanghoeloes van Tello, die met den adsistent-resident naar Simo medegingen, waren angstig. Deze vrees wordt levendig gehouden door de immer terugkeerende aardschokken en de vreemde, onderaardsche of onderzeesche geluiden, die men zegt menigmaal waar te nemen; gedurende een der op Simo doorgebragte nachten werden die geluiden gehoord; de panghoeloes waren zoo zeer vervuld van angst, dat zij zich ter ruste durfden leggen, maar den ganschen nacht bleven waken.

HET PROCES MIRES.

(Vervolg en slot.)

Heeft men, uit hetgeen reeds medegedeeld is, kunnen zien dat Mirès, terwijl het woord was aan het openbaar ministerie, zich ergelijk te buiten ging, — toen het requisitoir zou voortgezet worden; was dit nog in veel grootermate het geval, zoodat hij zich nu en dan werkelijk als een bezetene gedroeg. Hij liep in drift van het eene einde zijner bank naar het andere, wierp de papieren die voor hem lagen dooreen, zwaaide met zijn hoed en riep: „ik wil mijne getuigen, mijne getuigen!" Te vergeefs maande men hem aan bedaard te zijn; zijn verdediger, de heer Mathieu, ziende dat zijn invloed op hem niets vermogt, strekte zijne armen uit, even als iemand die zeggen wil: „Wat te doen? Hoe hem te redden?" Eindelijk zagen de policie-agenten zich genoodzaakt hem weg te brengen. Wat voorts den heer Senard aangaat, deze heeft met zijn requisitoir een diepen indruk gemaakt. Men erkent algemeen dat hij zich van zijne moeijelijke taak meesterlijk gekweten heeft. Strikt onpartijdig, zeer gepast en gematigd, beleefd jegens den beschuldigde, bepaalde hij zich alleen tot de zaak zelve en zette die met zoo veel helderheid en welsprekendheid uiteen, dat niets de vatbaarheid van het publiek te boven ging. Vooral maakten zijne volgende woorden een diepen indruk: „Zoo stond de zaak van Mirès allerhagchelijkst, toen de Turksche leening op het tapijt kwam. Hij grijpt die aan als het middel om zich te redden. Indien dit plan slechts mogt gelukken, dan was hij inderdaad gered. Met de hem ten dienste staande hulpmiddelen — hij kon toch beschikken over vier dagbladen — dacht hij een groot deel van het publiek te kunnen winnen. Nog drie maanden hal hij voor zich. Maar het oogenblik was gekomen. Eensklaps kwam eene aanklagt bij de justitie in tegen de misdadige handelingen in het beheer der zaken, handelingen die reeds zoolang verborgen waren gehouden, en ziedaar nu den man voor de justitie gebragt, beschuldigd van al hetgeen wij opgesomd hebben. Hij valt als het ware op hetzelfde oogenblik, waarop hij rekende zich van zijn finantieelen schok te kunnen herstellen. Hij valt, en geeft alzoo door zijn val die ernstige waarschuwing, die hooge zedelijke les, welke men nimmer genoeg kan herhalen: de roekeloosheid, de behendigheid, de kwade trouw kunnen een zekeren tijd zegevieren; maar de eeuwige wetten, welke alles te niet doen, wat slechts ongeregtigheid en bedrog ten grondslag heeft, die eeuwige wetten hernemen vroeg of laat haar gezag. Ziet het aan Mirès: hij is groot geworden zonder beginsel. Men buigt voor hem. Hij heeft zijne oogendienaars en zijne vleijers. Zijn welslagen wordt eene kracht, een onwederstaanbaar argument voor hen, die de wetten der eer en der regtvaardigheid minachten. Er is nog meer: die man heeft de ladder der fortuin beklommen; hij heeft de hoogste sport bereikt. Nu komen de onderscheiding en de eerbewijzen, als de laatste bekrooning der eerzucht. Hij is zoo hoog geplaatst, dat hij onbereikbaar is. Eensklaps stort het gevaarte ineen; en weldra blijft er niets over dan schande, verderf en verwarring. Alles wat bedrog ten grondslag heeft, gaat te niet. Zoo wil het de regtvaardigheid. Gij, regters, zijt hare vertegenwoordigers, aan u is de taak opgedragen om vonnis te vellen!"

In de zitting van 3 Julij is een begin gemaakt met de kwestie, in hoeverre de leden van den raad van toezigt civiel verantwoordelijk zijn voor de te korten. Mirès scheen toen bedaard.

— Den 5den heeft de verdediger van den heer Mirès, de heer Plocque, het woord voor de regtbank gevoerd. Eigenlijk was de heer Mathieu met die taak belast; maar deze is middelerwijl ongesteld geworden, zoodat hij, daar de dag voor de verdediging op 5 Julij bepaald was, zijne taak aan een ander heeft moeten opdragen. De heer Plocque heeft echter in het begin zijner rede verklaard, dat de heer Mathieu, bij de repliek van het openbaar ministerie, het woord zou voeren en alsdan de hoofdpunten der verdediging zou voordragen. Na deze verklaring trad de spreker in eene wederlegging der beschuldiging, dat Mirès oneerlijk was te werk gegaan. Hij heeft zich, zeide hij, door zijn ijver om groote en nuttige werken tot stand te brengen, te veel laten medeslepen, en daardoor heeft hij eenige onregelmatigheden begaan; maar hij is niettemin een eerlijk industrieel gebleven, en zijn naam zal verbonden blijven aan de groote werken, die hij tot stand heeft gebragt. Van de Romeinsche spoorwegen sprekende, zeide hij dat van de 714 kilometers, 100 reeds in exploitatie zijn; 400 dit jaar of in het begin van het volgende in exploitatie zullen komen, terwijl verder het kapitaal voldoende is om de werkzaamheden geheel ten uitvoer te brengen. Klimmen wij nu, zoo ging hij voort, tot den oorsprong van het proces op, dan zien wij door wien Mirès, die een medelijdend en goedaardig karakter heeft en zich gelukkig voelde in zijn huiselijken kring, ten val is gebragt; wij zullen dan tevens zien dat hij zelf onschuldig is. Een man, die administrateur der spoorwegkas is geweest en tevens van de meeste zaken, waaraan Mirès zijn naam leende; een man die volop uit de kas geput heeft, en haar evenwel fr. 1.200.000 schuldig bleef, dacht in zijne onverzadelijke hebzucht, dat hij van de oneenigheden tusschen de bestuurders partij kon trekken, om dat deficit ten zijnen laste te doen vervallen en zich op den koop toe te verrijken. Die man is de Pontalba. Hij gaat naar Marseille. En wat vraagt hij voor die reis? 300,000 frs. Later gaat hij naar Rome. Daar betrekt hij een paleis, leeft op een vorstelijken voet en vraagt 1 200 000 fr. Dit noemde hij eene belooning zijner moeite, ongerekend de 269,000 fr voor reis- en verblijf kosten! Mirès wil daaraan niet toegeven. Indien gij niet toegeeft, schreef alstoen Solar aan Mirès, dan zal hij een schandaal maken. Maar Mirès geeft nog niet toe. Wat doet de Pontalba middelerwijl? Hij weet eenige beambten geheimen uit te lokken, waarmede hij Mirès dacht te kunnen dwingen. Met die geheimen gewapend neemt hij zich voor Mirès ten val te brengen. Hij neemt vooraf zijn ontslag als lid van den raad van toezigt, maar maakt er geen geheim van, dat hij dit doet om zich op Mirès te wreken. Het is de wraak dus die hem bezielt, nadat hij in zijne hebzucht teleurgesteld was geworden. Ik wil, heeft hij verklaard, den ondergang van de geheele maatschappij. In alles straalt de hevigste haat door. Wat doet Mirès? Hij gaat eindelijk eene schikking aan. Hij hoopt dat daardoor alles ten einde zal zijn. Daar hij zich zelven geen verwijten had te doen, laat hij de stukken betreffende de schikking bestaan; hij vernietigt ze niet. En die stukken nu worden aan de justitie overgeleverd.

Gaat men nu de handelingen van de Pontalba na, die ik overigens niet zal qualificeren, dan zijn die te snooder, omdat de spoorwegkas op het punt was van haren neteligen toestand te boven te komen. De gerustheid, waarmede Mirès de geheele zaak te gemoet ging, is een bewijs te meer, dat hij ter goeder trouw was en zich onschuldig hield. Hij had kunnen vlugten. Maar dit wil hij niet, hij blijft, wacht alles bedaard af en zet inmiddels nog twee maanden lang, tot den dag zijner arrestatie, zijne zaken geregeld voort.

SCHEEPSTIJDINGEN.

UITGEKLAARD.

Den 27sten dezer, het schip *Triton*, kapt. A. P. Duinker, naar Amsterdam, lading: 8 blomvaten-, 1 rijstvat- en 205 vaten Suiker 411,450 pond, 14 vaten Rum 1.638 gall., 243 balen Cacao 49,560 pond, 2 vaten geel- en rood Koper 325 pond, 1 vat Lood 527 pond en 14 ps. Cederblokken.

IN LADING NAAR AMSTERDAM.

Het schip *Juno*, kapt. Roszberger, adres bij H. C. Levij. — Sluit 29 dezer.

Het schip *Anna Maria Henrietta*, kapt. Gellards, adres bij H. Degenhard.

Het schip *Jonge Eduard*, kapt. Sikkens, adres bij J. M. Polak.

VERTROKKEN PASSAGIERS.

Met het schip *Triton*: Doctor J. V. J. Nieuwkerk, de Heeren Borvoets, Winkelman en de Militair J. H. Vreijer.

Binnenlandsche Berigten.

De 1e. Luitenant, waarn. Chef van het Bouw-Departement, daartoe door Zijne Excellentie den Gouverneur dezer kolonie geautoriseerd zijnde, zal aan den minst inschrijvende, mits goedgekeurd, aanbesteden:

Het afbreken der oude en het bouwen van eene nieuwe Smederij te Fort-Nieuw Amsterdam; ingevolge bestek, conditien en voorwaarden, liggende ter inzage ten burele van het Bouw-Departement, alwaar de inschrijvings billetten zullen worden ingewacht, tot Vrijdag den 30 dezer, des voormiddags ten 11 ure.

Paramaribo, den 26 *Augustus* 1861.

Advertentiën.

GODSDIENSTOEFENING bij de *Nederduitsche Hervormde Gemeente*, op HEDEN den 28sten Augustus, e. k. 's avonds *half Zeven* ure.

Tegen gereed geld

bij inschrijving te koop:

Van plantage *Zorg en Hoop*,

35 à 40 vaten Suiker,

en van plantage *Bleijendaal*,

24 vaten Suiker en

o m. 900 gall. Melassie,

op de voorwaarden van verkoop ter inzage liggende ten kantore van Wm. HUMPHREIJS, alwaar de inschrijvings billetten worden ingewacht tot Maandag den 2 September 1861 des voormiddags ten 11 ure. ( )

Over zes weken dag en datum nader te bepalen zal door den Vendumeester A. SALOMONS worden verkocht:

Het welgelegen ERF met de daaropstaande GEBOUWEN, (*alles nieuw*) aan de *Keizerstraat*, N. W. La. B No. 221.

Inmiddels is hetzelve UIT DE HAND TE KOOP, te bevragen bij den Vendumeester.

Paramaribo, den 25 *Augustus* 1861.

H. POLLATSCHEK.

( )

Extra Bermudasche

AARDAPPELEN.

Verkrijgbaar bij

A. C. BOSMANS.

( )

GEDRUKT BIJ A. L. G. DE RANDAMIE